

LISTĂ CU LUCRĂRI PRIVIND CRIMINALITATEA INFORMATICĂ ȘI ASPECTE CONEXE

(Ultima actualizare – 25.11.2015)

LEGAL LITERATURE ON CYBERCRIME

(Last updated - 25.11.2015)

Lect. univ. dr. **Maxim DOBRINOIU**¹

Facultatea de Drept
Universitatea „Nicolae Titulescu”

George ZLATI²
Avocat – Baroul Cluj

CUVÂNT-ÎNAINTE

Prezenta listă cu lucrări privind criminalitatea informatică și aspecte conexe acesteia își propune să aducă în prim plan incursiunile doctrinare ale unor autori români. Demersul s-a dorit a fi unul exhaustiv, fără a exclude materiale raportat la diverse criterii ce pot fi cu ușurință catalogate drept subiective. Lucrările omise urmează a face obiectul unei liste actualizate în numerele ulterioare ale revistei.

Pentru a aduce un plus valoare prezentului demers, s-a încercat plasarea lucrărilor în funcție de anumite categorii. De asemenea, deși doar ocazional, au fost inserate comentarii succinte privitoare la conținutul anumitor materiale.

Toate acestea pentru a oferi o mai bună radiografie a literaturii de specialitate într-un domeniu în care, oricât de mult s-ar scrie, totuși e mult prea puțin.

Secțiunea monografii / studii are în vedere și lucrări ce nu vizează în mod exclusiv materia criminalității informatice. Astfel, au fost avute în vedere inclusiv comentarii ale noului Cod penal ori ale textelor de incriminate regăsite la un moment dat în legislația specială (Legea nr. 161/2003 și Legea nr. 365/2002).

I. ARTICOLE

➤ *Acces ilegal la un sistem informatic*

George Zlati, *Percheziția sistemelor informatice și a mijloacelor de stocare a datelor informatice (II)*, în Caiete de drept penal, nr. 4/2014

❖ autorul analizează roblematica accesului la un sistem informatic ori la un mijloc de stocare a datelor informatice în contextul efectuării unei percheziții informatice (p. 89-92).

Lucian Poenaru, *Protecția penală a sistemelor și datelor informatice. Accesul ilegal la sisteme informatice și plagiatul potrivit noilor dispozitii penale*, în Analele Universitatii din Bucuresti Seria Drept, 2014

❖ autorul realizează o succintă analiză comparativă a infracțiunii de acces neautorizat la un sistem informatic raportat la prevederile din Legea nr. 8/1996 privitoare la încălcarea drepturilor de autor.

Ionuț-Andrei Barbu, Cristina Pielmuș, *Methods of Operation Related to the Offence of Unauthorized Access to a Computer System*, în Law Review, vol. IV, nr. 1, 2014

George Zlati, *Unele aspecte în legătură cu infracțiunile informatice din perspectiva legislației în vigoare, precum și a noului Cod penal*, în Dreptul, nr. 10/2012

❖ autorul analizează din punct de vedere juridic situații concrete ce vizează o interacțiune cu un sistem informatic (de exemplu, interacțiunea dintre un skimmer și bancomat).

George Zlati, *Sanționarea accesului neautorizat la o rețea wireless și utilizarea fără drept a serviciului de Internet. Analiză de lege lata, lege ferenda, cu trimitere la elemente de drept comparat*, în Caiete de drept penal, nr.

¹E-mail: office@e-crime.ro.

²E-mail: george.zlati@law-sba.ro / george.zlati@protonmail.com.

2/2011

- ❖ autorul interpretează noțiunea de acces la un sistem informatic și analizează din perspectiva tipicității infracțiunii interacțiunea cu un router / rețea wireless în vederea utilizării serviciului de Internet.

Maxim Dobrinoiu, *Accesul ilegal la poșta electronică*, în Revista de Drept Penal, nr. 3, 2008

- ❖ autorul analizează semnificația juridică a accesului neautorizat la poșta electronică, inclusiv din perspectiva infracțiunii de violare a secretului corespondenței.

Ionuț Ciprian Spiridon, *Reflecții cu privire la legislația română în domeniul criminalității informatice*, în Dreptul, nr. 6/2008

➤ **Cauze justificative**

George Zlati, *Legitima apărare și starea de necesitate în domeniul criminalității informatice (I)*, în Dreptul, nr. 4/2015.

George Zlati, *Legitima apărare și starea de necesitate în domeniul criminalității informatice (II)*, în Dreptul, nr. 5/2015.

- ❖ în ambele articole, autorul analizează modalitatea în care legitima apărare ori starea de necesitate și-ar putea găsi aplicabilitatea în contextul criminalității informatice.

➤ **Concursul de calificări**

George Zlati, *Unele aspecte în legătură cu infracțiunile informatice din perspectiva legislației în vigoare, precum și a noului Cod penal*, în Dreptul, nr. 10/2012

- ❖ autorul analizează raportul existent între diversele infracțiuni informatice ori între acestea și diverse alte infracțiuni tradiționale din perspectiva concursului de calificări ori a concursului de infracțiuni.

➤ **Confidențialitatea și integritatea datelor informatice**

George Zlati, *Percheziția sistemelor informatice și a mijloacelor de stocare a datelor informatice (II)*, în Caiete de drept penal, nr. 4/2014

- ❖ autorul analizează problematica transferului neautorizat de date informatice în contextul efectuării unei percheziții informatice (p. 92-94).

Ionuț Ciprian Spiridon, *Reflecții cu privire la legislația română în domeniul criminalității informatice*, în Dreptul, nr. 6/2008

Maxim Dobrinoiu, *Infracțiunea de alterare a integrității datelor informatice*, în Revista Română de Dreptul Proprietății Intelectuale nr.3, 2006

Maxim Dobrinoiu, *Infracțiunea de interceptare ilegală a unei transmisii de date informatice*, în Revista Română de Dreptul Proprietății Intelectuale nr.2, 2006

➤ **Criminologie**

Olguța Dogaru, *Criminological Characteristics of Computer Crime*, în Journal of Criminal Investigation, vol. V, nr. 1, 2012

Adriana Tudorache, *Criminology aspects of computer crime subculture*, Proceedings vol. I, nr.3, International Conference „Exploration, Education and Progress in the Third Millenium”, Dunărea de Jos University, Galați, 2011

➤ **Integritatea datelor și sistemelor informatice**

Ioana Vasiiu, Lucian Vasiiu, *Break on Through: An Analysis of Computer Damage Cases*, în „Pittsburgh Journal of Technology Law & Policy”, vol. XVI, 2014

➤ **Furtul de identitate**

Maxim Dobrinoiu, *Identity Theft in Cyberspace*, International Conference „Challenges of the Knowledge Society”, București mai 2014, Ed. ProUniversitaria, ISSN 2068-0000 (indexată în bazele de date internaționale EBSCO și CEEAS)

➤ **Frauda și falsul informatic**

Ioana Vasiu, Lucian Vasiu, *Riders on the Storm: An Analysis of Credit Card Fraud Cases*, în „Suffolk Journal of Trial & Appellate Advocacy”, vol. XX, 2015

Alin Teodoruș Drăgan, *Computer Fraud – a Comparative Look at the New Criminal Code and the Criminal Code of the Republic of Moldova*, în *Agora International Journal of Juridical Sciences*, 2014

Loredana Basamac, *Computer Frauds*, în *International Journal of Information Security and Cybercrime*, vol.3, nr.1, 2014

George Zlati, *Unele aspecte în legătură cu infracțiunile informatice din perspectiva legislației în vigoare, precum și a noului Cod penal*, în *Dreptul*, nr. 10/2012

Andrei Maxim, *Falsul și frauda informatică*, în *Caiete de drept penal*, nr. 3/2011

❖ autorul analizează îndeosebi raportul dintre aceste două infracțiuni sub aspectul concursului de calificări.

Maxim Dobrinoiu, *Phishingul: aspecte juridice*, în *Revista CHIP*, iulie 2008

Ionuț Ciprian Spiridon, *Reflecții cu privire la legislația română în domeniul criminalității informatice*, în *Dreptul*, nr. 6/2008

Maxim Dobrinoiu, *Infracțiunea de fals informatic*, în *Revista Română de Dreptul Proprietății Intelectuale*, nr.1, martie 2007

Laura Codruța Kövesi, Sorin Finta, *Încadrarea juridică a unor fapte de fraudă informatică*, în *Dreptul*, nr. 12/2006

➤ **Pornografie infantilă**

Adrian Cristian Moise, *Criminalization of child pornography through information systems and grooming in compliance with European regulations*, în *Analele Universității Titu Maiorescu – Seria Drept*, 2015

Oana Bugnar, *Pornografia infantilă – legiutorul european versus legiutorul national*, în *Caiete de drept penal*, nr. 3/2014

❖ autorul analizează modul în care dreptul european a fost transpus în dreptul intern. De asemenea, se analizează diverse aspecte problematice ce țin de tipicitatea infracțiunii prin raportare la modul în care se pot interpreta anumite noțiuni din structura laturii obiective.

Anca Mărginean, *Combaterea exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile*, în *Caiete de drept penal*, 3/2013

❖ autorul abordează problematica pornografiei infantile atât din perspectiva dreptului european cât și din perspectiva dreptului național.

Ion Rusu, *Combaterea prin intermediul dreptului penal a abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a acestora și a pornografiei infantile în Uniunea Europeană*, în *Caiete de drept penal*, nr. 4/2012

Anca Ciglenean, *Unele precizări privind pornografia infantilă în legislația română*, în *Caiete de Drept Penal*, nr. 3/2009

Miguel Angel Boldova Pasamar, *Pornografia infantilă pe Internet: fundamentul și limitele intervenției dreptului penal*, în *Caiete de Drept Penal*, nr. 2/2008

George Zlati, *Curtea de Casație franceză. Simpla consultare a unui site pornografic. Deținerea ilicită a imaginilor cu conținut pornografic. Lipsa tipicității*, articol disponibil pe site-ul <http://www.penalmente.eu/2012/05/18/curtea-de-casatie-franceza-simpla-consultare-a-unui-site-pornografic-detinere-ilicita>.

➤ **Probe digitale**

George Zlati, *Percheziția sistemelor informatice și a mijloacelor de stocare a datelor informatice (I)*, în *Caiete de drept penal*, nr. 3/2014

❖ autorul analizează în mod cronologic etapele percheziției informatice, analizând atât din perspectivă tehnică cât și procedurală anumite aspecte controversate ori trecute cu vederea de practica judiciară.

George Zlati, *Percheziția sistemelor informatice și a mijloacelor de stocare a datelor informatice (II)*, în *Caiete de drept penal*, nr. 4/2014

❖ autorul analizează, printre altele, raportul dintre percheziția informatică și normele de drept penal substanțial. Se analizează inclusiv importanța calificării unor anumite entități materiale ca mijloace de

stocare a datelor informatice.

Maxim Dobrinoiu, Dorel Constantinescu, *The Location of Mobile Communications Equipment. Technical and Legal Aspects*, în *Lex et Scientia International Journal* nr. XVII, vol. 1, 2010

Bogdan Manolea, *The Digital Economy- Where is the Evidence? Theoretical and Practical Problems in Understanding Digital Evidence in Romania*, în *Digital Evidence and Electronic Signature Law Review*, 2008

➤ **Protecția datelor cu caracter personal**

Maxim Dobrinoiu, *Opinions on the Unconstitutionality Aspects Related to the Cybersecurity Law*, în *International Conference „Challenges of the Knowledge Society”*, Ed. Universității „Nicolae Titulescu”, București, 2015, ISSN 2359-9227, ISSN-L 2068-7796 (indexată în bazele de date internaționale EBSCO, DOAJ și CEEAS)

➤ **Aspecte diverse**

Maxim Dobrinoiu, *New Challenges for Cybersecurity and Possible Criminal Law Response*, în *International Journal of Information Security and Cybercrime – IJISC*, Vol. 4, nr. 1, iunie 2015

Alexandru Constantin, *Cybercrime and National Security in the Context of Globalization*, în *International Journal of Information Security and Cybercrime*, vol.2 nr.1, 2014

George Zlati, *Dematerializarea obiectului material al infracțiunii în contextul evoluției tehnologice și consecințele acesteia*, în *Dreptul*, nr. 9/2013

Maxim Dobrinoiu, *Considerations on the Efficiency of the Romanian New Criminal Code in Combatting Cybercrime*, *International Conference „Challenges of the Knowledge Society”*, București mai 2013, Ed. ProUniversitaria, ISSN 2068-7796 (indexată în bazele de date internaționale EBSCO și CEEAS)

Maxim Dobrinoiu, *Ingineria socială – un risc asumat?*, în *Revista Securitatea Privată*, ediție nouă, nr.1, 2013

Irina Slabu, *General Considerations Regarding Cybercrime*, în *Public Security Studies Review*, nr.4, 2013

George Zlati, *Unele aspecte în legătură cu infracțiunile informatice din perspectiva legislației în vigoare, precum și a noului Cod penal*, în *Dreptul*, nr. 10/2012

Dan Cristian Radu, *The Modernity of the National Legal Framework on Regulating Cybercrime*, în *Valahia University Law Review*, vol. XX, nr.2, 2012

Oana Crețescu, Lavinia Roxana Lungu, *Illegal Operations with IT Software and IT Devices*, în *Journal of Applied Business Information Systems (www.jabis.ro)*, vol. 3, nr.4, 2012

Valentin Florescu, Gabriela Florescu, *Analiza infracțiunilor informatice incriminate în legislația în vigoare și din perspectiva noului Cod penal*, în *Revista Română de Informatică și Automatică* vol. 22, nr. 2, 2012

Marian Drilea-Marga, *Legal Classification of the Offence of Installing a Card Magnetic Band Reading Device (Skimmer) Within the Cash Machine Slot*, *Legal Practice and International Laws*, Transilvania University Juridical Research, Brașov, 2011, ISBN 978-960-474-291-2

Maxim Dobrinoiu, Iustin Priescu, *Legal Challenges Posed by WiFi Networks*, *Lex et Scientia International Journal* nr. XVI vol. 2, 2009

Mihaela Laura Pamfil, *The Procedural Provisions for the Computer Related Offence*, *Social Science Research Network*, 2009

Emilian Stancu, Corina Dragomir, *Aspecte în legătură cu atacurile informatice îndreptate împotriva instituțiilor de credit*, în *Dreptul*, nr. 10/2009

Flavius Ciopec, Magdalena Roibu, *Infracțiunile informatice – crime invizibile*, în *Analele Universității de Vest din Timișoara*, seria Drept, nr. 1-2, 2008

Maxim Dobrinoiu, *Infracțiunile digitale*, în *Revista Intelligence* nr. 3 a Serviciului Român de Informații, 2008

Mirela Gorunescu, Sorin Corlățeanu, *Delictelor informatice potrivit noului Cod penal*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 1/2007

Maxim Dobrinoiu, *Analiza infracțiunii de operațiuni ilegale cu dispozitive sau programe informatice*, în *Revista Română de Dreptul Proprietății Intelectuale*, nr. 4, decembrie 2006

Ioana Vasii, Lucian Vasii, *Contaminanții informatici ca vector al accesului ilegal*, în *Revista de Drept Penal*, nr. 2/2006

Sorin Corlățeanu, Costel Cășuneanu, Delicte contra datelor si sistemelor informatice, în Dreptul, nr. 11/2004

II. MONOGRAFII / STUDII

- Georgiana Bodoroncea, Valerian Cioclei, Irina Kuglay, Lavinia Valeria Lefterache, Teodor Manea, Iuliana Nedelcu, Francisca-Maria Vasile**, *Codul penal. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2015
- Adrian-Cristian Moise**, *Dimensiunea crimmologică a criminalității din cyberspațiu*, Ed. CH Beck, 2015
- Vasile Dobrinoiu, Norel Neagu, Mirela Gorunescu, Mircea Sinescu, Ilie Pascu, Costică Păun, Mihai-Adrian Hotcă, Maxim Dobrinoiu**, *Noul Cod Penal Comentat*, Vol. I și II, Ed. Universul Juridic, București 2014 ISBN 978-606-673-261-1 EDIȚIA a II-a, paginile 233-239, 312-327, 603-608, 667-671, 822-856, 883-886, 938-939
- Mihai-Adrian Hotcă, Mirela Gorunescu, Radu Slăvoiu, Norel Neagu, Maxim Dobrinoiu, Lamy-Diana Al Kawadri, Adrian Hărățău, Mircea Sinescu, Radu Geamănu, Constantin Nedelcu**, *Noul Cod Penal. Note. Corelații. Explicații*, Ed. CH Beck, București 2014. ISBN 978-606-18-0328-6
- Sergiu Bogdan, Doris Alina Șerban, George Zlati**, *Noul Cod penal. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, paginile 212-216, 276-292, 557-562, 674-702, 721-732. ISBN 978-606-673-319-9
- Anamaria Trancă, Dumitru Cristian Trancă**, *Infrațiunile informatice în noul Cod penal*, Ed. Universul Juridic, 2014. ISBN 978-606-673-366-3
- Sandra Grădinaru**, *Supravegherea tehnică în noul Cod de procedură penală*, Ed. CH Beck, 2014, ISBN 978-606-18-0389-7
- Marin Ruiu**, *Metodologia investigării criminalistice a unor genuri de infrațiuni*, Ed. CH Beck, 2014. ISBN 978-606-673-470-7
- Mihai-Adrian Hotcă, Maxim Dobrinoiu, Mirela Gorunescu, Norel Neagu, Radu Geamănu**, *Infrațiuni prevăzute în legi speciale*, Ediția III-a, Ed. CH Beck, București 2013. ISBN 978-606-18-0143-5
- Ioana Vasii, Lucian Vasii**, *Criminalitatea în cyberspațiu*, Ed. Universul Juridic, 2011. ISBN 978-973-127-674-8
- Maxim Dobrinoiu**, *Criminalitatea informatică*, Ed. Academiei Naționale de Informații, București 2009. ISBN 978-973-7610-85-0
- Mihai Hotcă, Maxim Dobrinoiu**, *Elemente de drept penal al afacerilor*, Ed. CH Beck, 2009 ISBN 978-973-115-515-9, paginile 239-269, 289-312
- Mariana Zainea, Raluca Simion**, *Infrațiuni în domeniul informatic. Culegere de practică judiciară*, Ed. CH Beck, 2009
- Ștefan Prună, Ioan-Cosmin Mihai**, *Criminalitatea informatică*, Ed. Sitech, 2008. ISBN 978-606-530-073-6
- Maxim Dobrinoiu**, *Infrațiuni în domeniul informatic*, Ed. CH Beck, București, 2006. ISBN 978-973-655-941-9
- Gheorghe Alecu, Alexei Barbăneagră**, *Reglementarea penală și investigarea criminalistică a infrațiunilor din domeniul informatic*, Ed. Pinguin Book, 2006. ISBN 973-87323-6-0
- Mădălina Sauca**, *Infrațiuni privind comerțul electronic*, Ed. Mirton, Timișoara, 2005
- Ioana Vasii, Lucian Vasii**, *Prevenirea criminalității informatice*, Ed. Hamangiu 2006. ISBN (10) 973-8957-53-2
- Daniela Gărăiman**, *Dreptul și informatica*, Ed. All Beck, 2003
- Tudor Amza, Cosmin-Petronel Amza**, *Criminalitatea informatică*, ED. Lumina Lex, 2003. ISBN 973-588-698-7
- Dumitru Oprea**, *Protecția și securitatea informațiilor*, Ed. Polirom, Iași, 2003
- Ioana Vasii, Lucian Vasii**, *Informatica juridică și Drept informatic*, Ed. Albastră, 2002
- Ioana Vasii, Lucian Vasii**, *Totul despre hackeri*, Ed. Nemira, 2001
- Victor-Valeriu Patriciu, Ioana Vasii, S.G. Vasii**, *Informatica juridică*, Ed. All Beck, 1999
- Ioana Vasii**, *Criminalitatea informatică*, Ed. Nemira, 1998
- Ioana Vasii**, *Drept și informatică. Protecția juridică a programelor*, Studii de Drept Românesc, Ed. Academiei Române, 1993